

Barne-, ungdoms-
og familiedirektoratet

Barne- og likestillingsdepartementet

Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

BARNE-OG LIKESTILLINGSDEP.	
Arkivkode:	4/0-00
Dato:	12/2-09
Saksnummer:	2008/05249-029

Deres ref:

Vår ref: 2008/9050-7

Arkivkode: 008

Dato: 11.02.2009

Høring - Forslag til endring i barnevernloven om å legge det overordnede faglige ansvaret for tilsynet med barnevernet til Statens helsetilsyn

Vi viser til høringsbrev fra 19.12.2008, vedrørende forslag til endring i barnevernloven om å legge det overordnede faglige ansvaret for tilsynet med barnevernet til Statens helsetilsyn. Det følgende er Barne-, ungdoms- og familieetatens syn på forslaget.

Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) støtter forslaget om å legge det overordnede faglige ansvaret for tilsynet med barnevernet til Statens helsetilsyn. Som Barne- og likestillingsdepartementet påpeker har barn som mottar tiltak fra barnevernet, også ofte behov for tiltak fra andre velferdstjenester. En tilsynsmyndighet som kan innrette sitt tilsyn mot alle disse tjenestene, vil i større grad kunne bidra til at barn får et helhetlig og individuelt tilpasset tilbud. Samarbeid mellom fylkesmennene er allerede godt etablert, da fylkesmennene har ansvar for tilsyn på andre kommunale velferdsområder med Statens helsetilsyn som overordnet ansvarlig. Ved å legge ansvaret for tilsynet til en etat som i all hovedsak jobber mot å utvikle et godt tilsyn, legges det til rette for at kvaliteten på de tjenester barn mottar heves.

Barne-, ungdoms- og familieetaten deler også departementets syn på at det er viktig at tjenestene møter et samordnet tilsyn og at tilsynsmyndigheten tilstreber å harmonisere sine vurderingstemaer, sine faglige og juridiske vurderinger og sine metoder av hensyn til tjenestene og dets eiere. Departementet viser til at det i 2008 ble gjennomført et felles tilsyn med det kommunale barnevern og helse- og sosialtjenester til hjemmeboende barn i skolepliktig alder. Samarbeidet om dette har ytterligere styrket det metodiske og faglige samarbeidet om tilsyn på disse områdene. Bufetat mener det er grunn til å tro at samarbeid om tilsyn i embetene vil styrkes ytterligere når barnevernet innlemmes og Statens helsetilsyn får ansvar for veiledning og oppfølging innenfor helse- sosial og barnevern. Tilsynet skal undersøke og føre kontroll med at den ansvarlige tjeneste etterlever regelverket og blant annet bidra til harmonisering av embetenes krav til tjenestene. Enkelte institusjoner har hevdet at fylkesmennsembetene i noen tilfeller har stilt ulike krav til samme tjenestene. Bufetat ser det som positivt om Statens helsetilsyn kan bidra slik at virksomhetene møter de samme krav til tjenestene uavhengig av hvem som utøver tilsynet.

Etter det Bufetat kjenner til har Statens helsetilsyn hatt det faglige ansvaret for grunnopplæringen i systemrevisjon for ansatte hos fylkesmennene, også de hos fylkesmennene med ansvar for barneverntjenesten. Vi ser det som positivt at ansvaret for oppbygging og vedlikehold av

kompetanse i sin helhet nå overføres til Helsetilsynet. Bufetat ser imidlertid behov for at tilsynet fortløpende vurderer behovet for differensiering av tilsynsmetoder. Bufetat viser til den foreslåtte endringen i barnevernloven om regulering av sentrene for foreldre og barn, herunder forslaget om å legge ansvar for tilsynet til fylkesmennene. Sentre for foreldre og barn kjennetegnes ved at det er foreldrene selv og ikke personalet som ivaretar omsorgen for barnet. Etter vår oppfatning er det behov for en nærmere tilpasning av tilsynet til disse sentrene. Bufetat er også kjent med at Fylkesmannen i Oslo og Akershus har utarbeidet en egen tilsynsmodell for tilsyn i omsorgssentrene. Statens helsetilsyn har pr. i dag sin kompetanse knyttet til tilsyn med sosial- og helsetjenesten. I den forbindelse vil Bufetat understreke viktigheten av at fokus ikke dreier seg mot det helsefaglige på bekostning av det barnevernfaglige. Dette bør inngå som en sentral problemstilling i omleggingsprosessen. Videre vil Bufetat fremheve betydningen av at Statens helsetilsyn overføres ressurser slik at kunnskap om problemstillinger og utfordringer knyttet til barnevernfeltet finnes innenfor egen etat. En overføring av ansvar for tilsynet på barnevernområdet forutsetter at det settes av nok ressurser til å ivareta nåværende og fremtidige oppgaver på barnevernfeltet. Dette kan bidra til å heve kvaliteten i tiltakene og dermed også etatens legitimitet på barnevernområdet.

Barnet og deres familier skal motta et samordnet tjenestetilbud

Departementet viser til at barn som mottar tiltak fra barnevernet ofte har behov for tiltak fra andre velferdstjenester. Dette kan være tiltak fra spesialisthelsetjenesten, kommunehelsetjenesten og/eller sosialtjenesten. Bufetat bemerker at de behov barna har ofte kan ivaretas av flere instanser, dette gjelder ungdom med rusmisbruk, barn med psykiske lidelser og funksjonshemmede barn under 18 år. Når ansvaret legges til en av instansene kan det være av avgjørende betydning for kvaliteten på tjenestetilbudet at andre aktuelle instanser bidrar med sin kunnskap og erfaring. Samarbeid mellom instansene er av stor betydning for å oppnå helhetlige og individuelt tilpassede tjenester for det enkelte barn. Praksis har vist at det er store utfordringer knyttet til samarbeid og koordinering mellom etatene og at det ofte er svikt i overgangen mellom tjenester og nivå. Bufetat er enig med departementet i at et felles overordnet tilsyn vil kunne rette fokus mot alle tjenestene og slik kunne bidra til at barn i større grad mottar et helhetlig og samordnet tilbud. Dette vil også kunne bidra til et mer likeverdig tilbud til barn med sammensatte behov og sikre høyere kvalitet på tjenestene.

Innhente, oppsummere og videreformidle tilsynserfaringer

I forbindelse med gjennomføring av fylkesmennenes landsomfattende tilsyn med barneverninstitusjoner er det tidligere utarbeidet en felles rapport som oppsummerer fylkesmennenes funn. Oppgaven med å utarbeide en felles oppsummering er tidligere lagt ut til et av embedene. Etter det Bufetat kjenner til foreligger det ingen samlet oppsummering av de øvrige tilsynene som fylkesmennene gjennomfører. I dag foretar Bufdir en egen oppsummering fra fylkesmennenes institusjonstilsyn ved en gjennomgang av embedenes årsrapporter. Funn i fylkesmennenes årsrapporter er viktige for etatens arbeid med kvalitetsforbedring i egne tiltak og kan gi føringer om særlige fokusområder for etterfølgende kontroll av statlige, private og kommunale institusjoner. Den årlige tilsynsmeldingen som utgis av Statens helsetilsyn formidler i dag observasjoner og vurderinger som er gjort i tilsynsarbeid innenfor sosial- og helsetjenesten. Bufetat legger til grunn at tilsyn med barnevernet innlemmes i tilsynsmeldingen og anser Helsetilsynets observasjoner og vurderinger som et viktig bidrag i Bufetas arbeid med å heve kvaliteten i egne tiltak.

Bufetat forutsetter at det legges opp til gode og hensiktsmessige samarbeidsstrukturer mellom Statens helsetilsyn som overordnet myndighet for tilsynet og klageinstans og Barne- og likestillingsdepartementet som fortsatt skal være det øverste ansvarlige departement for tilsynet.

Etter Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets (Bufdir) oppfatning bør det etableres faste møtepunkter mellom Helsetilsynet og Bufdir, for å ivareta utfordringer knyttet til kvalitet og internkontroll og i forbindelse med at Bufdir er klageinstans for regionenes vedtak om godkjenning av private og kommunale institusjoner og omsorgssentre.

Med hilsen

for
Marit Gjærum (e.f)
avdelingsdirektør

for
Kirsti Stokkeland
seksjonsleder

Kopi: Bufetat region øst, sør, vest, Midt-Norge og nord